

**Dídá ààbò bo ìlera àwon ọmọdé
nísìsìnyí àti fún ọjó iwájú**

Àlàyé síwájú sí nípa àwon àjẹsára
selondonics.org/childrenshealth

Kílódé tí àwon ọmọdé nílò àwon àjẹsára?

Àwon àjẹsára máa n dá ààbò bo àwon ọmọdé kúrò lówọ àwon àrùn tó lè gba ẹmí èniyàn nígbà tí wọn bá sì kééré, títí gbogbo àwon ọdún won ní ilé-ìwé àti gégé bí àgbàlagbà. Káàkiri àgbáyé, àwon àjẹsára tí gba ẹmí míllíonù àwon èniyàn là. Àmọ, bí àwon èniyàn bá dẹkun láti máa gba àwon àjẹsára, ó ẹẹ́ ẹ́ fún àwon àjàkálẹ̀ àrùn láti tètè tàn kálẹ̀ lẹ̀ẹ̀kansíí.

Báwo ni àwon àjẹsára ẹẹ́ n sìṣẹ́?

Àwon àjẹsára máa n sìṣẹ́ nípa fifi ara jọ ọ̀ṣeṣi kòkòrò àrùn (wíwólé àti ìdàgbàsóké kòkòrò àifojúrí, bí fáíròsì tàbí bàktèrìà, nínú ara) àti kíkọ ara láti ẹ̀dà sọ̀jà pátàkì tí à n pè ní sọ̀jà ara tó n dá ààbò bo ara kúrò lówọ àrùn.

Ó jẹ́ ohun tí ó túnbọ̀ ní ààbò fún ara láti mọ̀ èyí nípasẹ̀ àjẹsára ju níní àrùn nàà kí a sì tójú rẹ̀. Ní kété tí ara bá ti kọ̀ bí a ẹ́ n bà àrùn já nípasẹ̀ àjẹsára, ó n sàbà dá ààbò bo ọmọ rẹ̀ fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọdún.

Ó n dá ààbò bo àwon ọmọdé kúrò lówọ àrùn àti àisàn

Gégé bí Àjo Tí Ìlera Ní Àgbáyé World Health Organization (www.who.int) ti wí àwon àjẹsára máa n dènà ikú àwon èyàn tí ó tó míllíonù 3.5 ní ọdún kòòkan kúrò lówọ àwon àrùn bí diphtheria, bí àrùn wayínlù, ikọ̀ àwùbì. ọ̀fínkìn àti olóde.

Láti ìgbà tí a ti gbé àwon àjẹsára jáde ní UK, àwon àrùn bí tita àti wayínlù, tí wọn ti ẹ́ ikú pa tàbí sọ̀ ọ̀pọ̀ míllíonù àwon èyàn di aláàbò ara, ló ti wá pòórà bá yí tàbí tí a kò tìlẹ̀ fẹ́rẹ̀ rí wọn mọ̀ rárá. Àwon àrùn mírán bí olóde àti diphtheria tí já wálẹ̀ tó ìdà 99.9% láti ìgbà tí a ti gbé àwon àjẹsára wọn jáde.

Àmọ, bí àwon èniyàn bá dẹkun láti máa gba àwon àjẹsára, ó ẹẹ́ ẹ́ fún àwon àjàkálẹ̀ àrùn láti tètè tàn kálẹ̀ lẹ̀ẹ̀kansíí.

Kí ni ìwé ìlẹ́wọ̀ yíi wà nípa?

Ìwé ìlẹ́wọ̀ yíi n sàlàyé síwájú sí nípa àwon àjẹsára (tí a tún mọ̀ gégé bí gbí gba abẹ́rẹ̀ àjẹsára) tí à n fún àwon ọmọdé ní ọ̀fẹ̀ lórí ètò NHS àti nígbà tí wọn máa gbà á. Ó ẹ́ pàtàkì láti tètè gba àwon àjẹsára nígbà tó yẹ fún ààbò tó péye, sùgbón bí ọmọ rẹ̀ bá ti pàdánù láti gba àjẹsára kan, o lè kàn sí Dókítà rẹ̀ láti gbà á kí ó pé.

Ọjọ orí wo ni àwon ọmọ mi nílò látí gba àjẹsára won?

Ọjọ orí	Abẹrẹ Àjẹsára	Ndá ààbò lòdì sí
 Ọsẹ 8	Àjẹsára 6 nínú 1 (iwọn lílò 1) Àjẹsára Rotafáírọ̀sì (iwọn lílò 1) YírùnyírùnB (iwọn lílò 1)	- Diphtheria, Jẹdòjẹdò B, Hib (Irúfẹ B Ọfínkín) Àrùn ọpáọ̀sẹ̀, Ẹ̀yí, Ikọ̀ àwúbì (pétússísì) - Rotafáírọ̀sì - Kòkòrò Àrùn Yírùnyírùn Ẹgbẹ̀ b
 Ọsẹ 12	Àjẹsára 6 nínú 1 (iwọn lílò 2) Àjẹsára Rotafáírọ̀sì (iwọn lílò 2) YírùnyírùnB (iwọn lílò 2)	- (Wo òkè) - (Wo òkè) - (Wo òkè)
 Ọsẹ 16	Àjẹsára 6 nínú 1 (iwọn lílò 3) Àjẹsára Pneumococcal (PCV) (iwọn lílò 1)	- (Wo òkè) - Òtútù Àyà
 Ọdún 1	MMRV (iwọn lílò 1) Kòkòrò òtútù àyà (PCV) (iwọn lílò 2) YírùnyírùnB (iwọn lílò 3)	- Àrùn olóde, Ẹgedede, Rubéllà àti fariséllà (şọpọ̀nà ilẹgbóná) - Òtútù Àyà - (Wo òkè)
 Ọsù 18	MMRV (iwọn lílò 2) Àjẹsára 6 nínú 1 (látí ọsù kínní, ọdún 2026)	- Àrùn olóde, Ẹgedede, Rubéllà àti fariséllà (şọpọ̀nà ilẹgbóná) - (Wo òkè)
 Ọdún 2-16	Àjẹsára Ọfínkín (ní ọdọdún)	- Ọfínkín (Ọfínkín)
 Ọdún 3 & Ọsù 4	4 nínú 1 (Şájú-Ilẹ̀ Iwé Gbígbàsára)	- Diphtheira, Àrùn Ẹ̀yí, Ikọ̀ Àwúbì, Àrùn ọpáọ̀sẹ̀
 Ọdún 12-13	Àjẹsára HPV	- Fáírọ̀sì Wọnwon Ara
 Ọdún 14	3 nínú 1 (Gbígbàsára Ọ̀dọ̀) YírùnyírùnACWY	- Àrùn Ẹ̀yí, Diphtheria, Àrùn ọpáọ̀sẹ̀ - Yírùnyírùn, Ẹ̀jẹ̀ dúdú

Ètò díde ọ̀jọ̀ àmì MMRV Ọ̀sù Kòkànlá 2026 - Ọ̀sù Kẹta 2028: Àwon ọmọ tí ọ̀jọ̀ orí won jẹ ọdún 3 àti ọ̀sù 4 sí ẹ̀yí tó kéré sí ọdún 6 (tí a bí ní tàbí lẹ́yìn ọ̀jọ̀ 1 Ọ̀sù Kínní 2020 sí ọ̀jọ̀ 31 Ọ̀sù Kẹjo 2022) tí kò ní itàn àrùn şọpọ̀nà ilẹgbóná tàbí àwon iwọn lílò abẹrẹ àjẹsára fariséllà ní won yóo gba iwọn lílò díde ọ̀jọ̀ àmì.

Irú àwọn àrùn wo ni àwọn àjẹsára wònyí n dá ààbò ọmọ mi lòdì sí?

MMRV

(Àrùn olóde, Şegede, Rubéllà àti fariséllà)

Àrùn olóde, rubéllà àti fariséllà (şòpóná ilẹgbóná) ló máa n sáà bẹrẹ pẹlú àwọn àpẹrẹ bíi ọfínkìn, tí kùrukùru ara sì máa tẹlẹ e. Ní àwọn igbà tí kò wọ pọ àrùn olóde lè tẹsíwájú sí gírí, ifọjú, òtútù àyà àti yírùnyírùn, àti pé nígbàmíràn ó lè gba ẹmí. Rubéllà ni ó léwú púpọ fún àwọn tó lóyún, tó n kó ìşoro bá ikókó tí wọn kò tì bí. Fariséllà máa n bẹrẹ pẹlú àwọn àmì kéékèéké tí yòò ò àlẹfó kí ó tó máa jinná. Şegede máa nfa wíwú tó nfun èyàn ní ègbé ojú kan àti ní àwọn igbà tí kò wọ pọ ó lè şokunfa yírùnyírùn.

YírùnyírùnB +

YírùnyírùnACWY

Àwọn àrùn àkóràn yírùnyírùn lè le púpọ, tó n şokunfa yírùnyírùn àti èjẹ dúdú (sepsis). Ní àwọn igbà tí kò wọ pọ wọn lè gba ẹmí.

Numokókàlì

Kòkòrò àrùn numokókàlì lèlè le púpọ tó n tẹsíwájú òtútù àyà, èjẹ dúdú àti yírùnyírùn.

Àrùn wayínlù

Tẹtánşì jẹ ipò tí ó lágbára, tí ó léwú fún ẹmí tí ó máa n wáyé nípasẹ kòkòrò àárún tí ó n wonú egbò. Ó lè fa igbon líle, irora ifúnpo şan, ìşoro mímí, igbóná gíga, líla ààgùn, ọkàn sísaré àti didákú.

Ikó àwúbì

(tí a tún n pè ní pertussis)

Ikó àwúbì jẹ àrùn àkóràn tí ẹdò fóró àti ọnà afẹfẹ ní inu tí ó lè jẹ kí àwọn ikókó àti àwọn ọmọ wẹrẹ máa şe àisàn púpọ. Ní àwọn igbà tí kò wọ pọ ó lè gba ẹmí.

Rotafáíròsì

Rotafáíròsì jẹ àrùn àkóràn kan nínú ikùn tí ó máa n sáà şakóbá fún àwọn ikókó àti àwọn ọmọ wẹrẹ, ó n şokunfa igbẹ gburu àti èèbì, inu rírùn àti ara gbígboná.

Àrùn ropároşè

Àrùn ropároşè lè şokunfa àwọn àpẹrẹ fééřéřé, bíi ọfínkìn şùgbón ní àwọn igbà tí kò wọ pọ ó lè tẹsíwájú sí ara rířé (ropároşè).

Diphtheria

Diphtheria jẹ àrùn àkóràn kan tó le púpọ tí ó sì máa n sáà şakóbá fún imú àti ọfun àti nígbàmíràn àwò ara. Ó lè gba ẹmí, ní patò láàrín àwọn ọmodé, tí a kò bá tètè şe itojú rẹ.

Jẹdòjẹdò B

Jẹdòjẹdò B jẹ àrùn àkóràn tí ẹdò tí ó máa pẹ tó oşù 1 sí 3. Ọpọ àwọn èyàn ni kò kí nri àpẹrẹ àrùn kankan tàbí kí wọn ríi fééřéřé şùgbón ní àwọn igbà tí kò wọ pọ ó lè burú jái kí ó sì pẹ tayo oşù 6. Jẹdòjẹdò tó burú jái Hep B lè di líle bí a kò bá tètè şe itojú rẹ.

Hib B

Haemophilus influenzae typ b (Hib) jẹ irú kòkòrò àrùn tó lè şokunfa àwọn àrùn àkóràn tó lè şe ikú paní. Àwọn ikókó àti àwọn ọmọ wẹrẹ ló n sáà máa n wà nínú ewu şíşẹ àisàn jù.

Ọfínkìn

Ọfínkìn lè jẹ àisàn tí kò dára fún àwọn ọmodé tí ó sì lè tẹsíwájú sí ìşoro púpọ tó le şe àkóbá fún ẹdò fóró àti ọnà afẹfẹ inu, gégé bíi bronkítis àti òtútù àyà.

HPV

Human papillomavirus (HPV) ni orúkọ tí a fún kòkòrò àrùn tí won wọ pọ, diẹ nínú won ní àwọn tí a pè ní “ewu gíga” nitorí pé won ní àşopọ pẹlú bí àwọn àrùn jejerẹ şe n yọ jáde, gégé bíi jejerẹ ojú ara obinrin, jejerẹ ibi iyágbé, jejerẹ okó, àti jejerẹ orí àti ọrùn. Irú àwọn miràn lè şokunfa àwọn àisàn bíi wonwon tàbí wonwon eşé.

Kí ni

àwọn ohun tí kò dára tó n farahàn látàrí àwon àṣesára fún àwon ọmọdẹ?

Àwon ọmọdẹ tó kééré sí idá 10% níye máa n ní ìrírí àwon ohun tí kò dára tó n farahàn tí ó máa rító bíi 2 tàbí ojú 3 lẹyìn àṣesára.

Àwon ohun tí kò dára tó n farahàn lè jẹ:

- Wíwú, pípọn àti níní ìmọlára ríro yíká ibi ojú abẹrẹ
- Níní ìmọlára àìlera ránpe tàbí ara tó n gbóná
- Níní ìmọlára kíkanra, ẹkún sísun tó pèsí tàbí ìnira, àìbalẹ ara
- Èébì àti àìnífẹsì oúnjẹ jìjẹ fún igbà diẹ

Àwon ọmọdẹ míràn lè ní ìrírí àwon ohun tó n farahàn tí kò wọ pọ rára - fún àpẹrẹ ìrírí kùrukùru ara máa n wà fún 1 nínú gbogbo ìwọn òògùn lílò 24,000 àṣesára MMR tí a fúnni.

Bá Dókítà rẹ sọrọ láti mọ sí nipa ìrírí àwon ohun tó n farahàn tí kò wọ pọ rára. Ó ẹ pàtàkì láti rántí àwon nnkan míràn tó ẹẹsẹ kí ó farahàn látàrí kíkó àwon àrùn àkóràn, gẹgẹ bíi àrùn olóde, ẹgedede àti rùbẹllà, jẹ àwon tó le púpọ.

Kí ni kí nṣe tí ọmọ mi bá n ní ìrírí àwon wònyí tàbí àwon nnkan míràn tó lè farahàn?

Àwon nnkan míràn tó lè farahàn fẹẹrẹfẹ ni ó ẹ é tójú pẹlú paracetamol fún àwon ọmọdẹ f.a. Calpol. Tí o bá n ronú, tàbí tí àwon nnkan míràn tó lè farahàn bá wà lára ọmọ rẹ lẹwólẹwọ, bá Dókítà rẹ sọrọ.

Kí ni ó wà nínú àwon àjesára àti ṣe wọn ní ààbò?

Kí ni àwon èròjà tò wà nínú àjesára?

Kókó èròjà èyíkèyíí àjesára ni iwónba diẹ nínú kòkòrò àrùn tí a ti pa, aláilágbára, tàbí tí èyà aṣéjádé kòkòrò tò ní fa àrùn náà. Àwon wònyí ní à ní pè ní àntíjẹn. Àwon àjesára tuntun mírán ní àwon ítòṣonà fún ara láti ṣe àgbéjádé àwon àntíjẹn, dípò àntíjẹn fúnrarẹ gangan.

Àwon àjesára nígbàmíràn ní àwon èròjà mírán tí ó máa mú kí àjesára ní ààbò kí ó sì tún múnádóko.

Ṣe èyíkèyíí àwon àjesára ní èròjà ẹran ẹlédè nínú?

Àwon àjesára mírán ní èròjà ẹran ẹlédè nínú láti mú dájú pé àjesára náà ní ààbò kí ó sì múnádóko nínú ítójúpamọ̀ rẹ. Bí o kò bá fẹ́ kí ọmọ rẹ gba àjesára tí ó ní èròjà ẹran ẹlédè nínú fún èrédí ẹsin àti ẹ̀sẹ̀ ọ̀unjẹ ní jìjẹ, bá akọ́ṣẹ̀mọ̀ṣẹ̀ ètò ilera rẹ sọ̀rọ̀ nípa àwon àjesára mírán tí ó ẹ̀ẹ́ṣe kí ó wà.

Ṣe àjesára ní ààbò fún àwon ọmọdé?

Ọ̀pọ̀ mǐllìọ̀nù àwon ọmọdé ní UK àti ní àgbáyé tí gba àwon àjesára lòdì sí àwon àrùn àti àìsàn líle- tí wọn sì tí wà ní ààbò fún idí ẹ̀yí. Gbígba àjesára bákannáà ní dá ààbò bo idílé rẹ, àwon ọ̀rẹ̀ àti ní ọ̀dẹ̀ àwùjọ̀, ní pàtàkì àwon tí wọn lè tètè kó àrùn.

Gbogbo àwon àjesára ní wọn máa ní dǎn wò ní oríṣíríṣi ọ̀nà fún ààbò nípa tí ọ̀fin kí a tò gbé wọn jáde. Ní kété tí a bá tí gbé àjesára jáde ní UK, Àwon Àjọ̀ Fún Àmójútó Àwon Ọ̀gùn àti ítójú ilera (MHRA) máa níṣe ítopinpin lórí rẹ̀ fún èyíkèyíí àwon ohun tò ní farahàn tí kò wọ̀pọ̀ rárá.

Ṣé ó ní ààbò fún ọmọ mí láti gba oríṣi àwon àjesára lẹ̀ẹ̀kanṣọ̀ṣọ̀?

Iwádíí tí fí hàn wípé ààbò wà láti lè gba oríṣíríṣi àwon abẹ̀rẹ̀ ní lgbà kannáà tí ọmọ rẹ̀ yíò sì ní ààbò kúrú lówọ̀ àwon kòkòrò àrùn líle.

Níbo ní mo lè lẹ́ fún àlàyé síwájú sí?

Bí o bá ní ohun tò ní kọ̀ ẹ̀ lóminú, ọ̀ ní ẹ̀yẹ̀mẹ̀jì tàbí àwon ibeèrè nípa àwon àjesára àti ààbò wọn tàbí àwon ohun tí kò dára tò ní farahàn, jòwọ̀ bá Dókítà tàbí akọ́ṣẹ̀mọ̀ṣẹ̀ ètò ilera NHS rẹ̀ sọ̀rọ̀.

Àwon ẹ̀rì sáyẹ̀nsì púpọ̀ wà lórí ayélujára láti ọ̀dọ̀ àwon ilé ẹ̀ṣè tò jẹ́ àsíwájú lágbayé lórí ilera àti ítójú ní ibí yíí ní UK àti níbòmíràn, bíi Àwon Àjọ̀ Àgbáyé Fún Ètò ilera, àwon NHS àti Yunifásitì Oxford.

Àwon ìròyìn búburú nípa àwon àjesára lè tàn kǎàkírì nígbà púpọ̀ lórí ayélujára, ní pàtàkì nípasẹ̀ àwon mēdià ibánidọ̀rẹ̀. Wọn lè má dá lórí ẹ̀rì sáyẹ̀nsì tí ó sì ẹ̀ẹ́ṣe kí ó fí ọmọ rẹ̀ sí ewu àrùn líle.

**Gbígba àjesára jẹ́ ohun tò
ṣe pàtàkì jùlọ̀ tí a lè ṣe láti
dá ààbò bo ara wa àti àwon
ọmọ wa kúrú lówọ̀ àìlera.**

**O lè ṣàwárí síwájú sí
lórí wẹ̀bsaitì NHS:**

www.nhs.uk/conditions/

Bí a ti lè gba àwon àjẹsára tó pẹlú àwon àjẹsára tó ti yẹ kí á gbà

Ta ni ó lè gba àwon àjẹsára NHS ní ọfẹ?

Gbogbo ọmọdé ni ó ní ànfàní sí gbígba àwon àjẹsára NHS, ní ọfẹ. Sòrò pẹlú Dókítà rẹ tàbí kí o ṣàyèwò iwé pupa ọmọ rẹ láti rí báyá ó ti gba àwon àjẹsára rẹ ní pípé ní ìgbà tó yẹ.

Ẹjẹ ọmọ mi nílò láti forúkọsílẹ̀ pẹlú Dókítà láti lè gba áwon àjẹsára won nígbà tó yẹ?

Bí ọmọ rẹ kó bá tì forúkọsílẹ̀ pẹlú Dókítà, wọn sì ní ànfàní sí áwon àjẹsára ọfẹ. Ẹnikẹni ní Ilẹ̀ Gẹ̀ẹ̀sì ni ó lè forúkọsílẹ̀ pẹlú Dókítà oníṣẹ̀ abẹ, ní ọfẹ. O kò nílò ẹrì àdírẹ̀ṣì ibí kankan tàbí ipò iwólé-wòde, Ìdánimò tàbí nọmbà NHS. O lè ṣàwárí Dókítà oníṣẹ̀ abẹ ní:

www.nhs.uk/service-search/find-a-gp

Níbo ni mo tún ti lè rí àfikún àlàyé síi nípa gbígba àjẹsára ọmọdé?

Jòwọ kàn sí Dókítà oníṣẹ̀ abẹ, tàbí kí o wo ayélujára ní:

selondonics.org/childrenshealth

Àmọ̀ràn ìlera gbogboogbò nígbà tí ọmọ rẹ bá ńṣe àìsàn

Áwon ọmọ wẹwẹ máa ń sáà ṣe àìsàn – ó jẹ ara ìdàgbàsókè. Àmọ́ ó lè jẹ wàhálà fún àwon ọbí àti àwon olùtójú. Ní ọpọ̀ ìgbà àìsàn náà kò le tí ọmọ náà sì lè gba ìtójú ní ilé tàbí pẹlú àtílẹ̀yìn Dókítà, àkòṣẹ̀mọṣẹ̀ apòògùn tàbí olùbẹ̀wò ìlera. Ẹ̀bẹ̀wò sí wẹ̀b̀sáìtì NHS fún àmọ̀ràn síwájú sí:

www.nhs.uk/conditions/baby/health

Irú iwé iléwọ̀ yíí tí ó tóbi wà nílẹ̀ àti ní èdè oríṣiríṣi.

Jòwọ kàn sí:

communications@selondonics.nhs.uk

Ìtẹ̀wéjádẹ̀ láti East London Integrated care Board

Tí a Mú dójú iwọn ní Oṣù Kòkànlá, Oḍún 2025

South East London

Àwọn Àkíyèsì.